

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deveto vijeće)

16. srpnja 2020.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Postupci u slučaju nesolventnosti – Uredba (EU) 2015/848 – Članak 3. – Međunarodna nadležnost – Središte dužnikovih glavnih interesa – Fizička osoba koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost – Oboriva pretpostavka u skladu s kojom je središte glavnih interesa te osobe mjesto njezina uobičajenog boravišta – Obaranje pretpostavke – Situacija u kojoj se jedina dužnikova nekretnina nalazi izvan države članice njegova uobičajenog boravišta”

U predmetu C-253/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Tribunal da Relação de Guimarães (Žalbeni sud u Guimarãesu, Portugal), odlukom od 14. veljače 2019., koju je Sud zaprimio 26. ožujka 2019., u postupku

MH,

NI

protiv

OJ,

Novo Banco SA,

SUD (deveto vijeće),

u sastavu: S. Rodin, predsjednik vijeća, K. Jürimäe (izvjestiteljica) i N. Piçarra, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, P. Lacerda, P. Barros da Costa i L. Medeiros, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, M. Wilderspin i P. Costa de Oliveira, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 30. travnja 2020.,

* Jezik postupka: portugalski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Uredbe (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL 2015., L 141, str. 19. i ispravak SL 2016., L 349, str. 9.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osoba MH i NI, s jedne strane, i osobe OJ i društva Novo Banco SA, s druge strane, povodom zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti koji su podnijeli tužitelji.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (EZ) br. 1346/2000

- 3 Uredba Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku (SL 2000., L 160, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 3.) stavljena je izvan snage i zamijenjena Uredbom 2015/848. Njezina uvodna izjava 13. glasila je:

„Središte glavnih interesa’ trebalo bi odgovarati mjestu gdje dužnik obavlja redovito poslovanje, te kao takvo može biti provjereno od trećih strana.”

- 4 Članak 3. stavak 1. Uredbe br. 1346/2000 određivao je:

„Sudovi države članice unutar čijeg državnog područja se nalazi središte dužnikova glavnog interesa imaju nadležnost pri pokretanju stečajnog postupka. U slučaju trgovačkog društva ili pravne osobe, a u nedostatku dokaza o suprotnom, pretpostavlja se da je mjesto njihova sjedišta ujedno i središte glavnog interesa.”

Uredba 2015/848

- 5 Uvodne izjave 5., 23. i 27. do 34. Uredbe 2015/848 propisuju:

„(5) Za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta potrebno je izbjegavati poticanje stranaka da prenose svoju imovinu ili sudske postupke iz jedne države članice u drugu, u potrazi za povoljnijim pravnim položajem dužnika na štetu vjerovnika („forum shopping”).

[...]

- (23) Ova Uredba omogućuje da se glavni postupak u slučaju nesolventnosti pokrene u državi članici gdje dužnik ima središte svojih glavnih interesa. Ti postupci imaju općenito područje primjene i usmjereni su k tomu da obuhvate svu dužnikovu imovinu. Zbog zaštite različitosti interesa, ova Uredba dopušta pokretanje sekundarnih postupaka u slučaju nesolventnosti koji se odvijaju usporedo s glavnim postupcima u slučaju nesolventnosti. Sekundarni postupci u slučaju nesolventnosti mogu se pokrenuti u državi članici gdje dužnik ima poslovni nastan. Učinci

sekundarnog postupka u slučaju nesolventnosti ograničeni su na imovinu koja se nalazi u toj državi. Obvezna pravila o koordinaciji s glavnim postupkom u slučaju nesolventnosti zadovoljavaju potrebu za jedinstvenom primjenom u Uniji.

[...]

- (27) Prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti nadležni sud trebao bi ispitati po službenoj dužnosti nalazi li se središte dužnikovih glavnih interesa ili poslovni nastan dužnika zaista unutar njegove nadležnosti.
- (28) Prilikom utvrđivanja mogu li treće osobe provjeriti središte dužnikovih glavnih interesa, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti vjerovnicima i njihovom shvaćanju o tome gdje dužnik ostvaruje svoje interese. [...]
- (29) Ova bi Uredba trebala sadržavati niz zaštitnih mjera kako bi se spriječila potraga za povoljnijim pravnim položajem dužnika s ciljem prijevare ili zloporabe.
- (30) U skladu s tim, presumpcije da su statutarno sjedište, glavno mjesto poslovanja i uobičajeno boravište središte glavnih interesa trebale bi biti oborive i nadležni sud države članice trebao bi pažljivo ocijeniti nalazi li se doista središte dužnikovih glavnih interesa u toj državi članici. U slučaju trgovačkog društva, trebalo bi biti moguće oboriti tu presumpciju ako se središnja uprava trgovačkog društva nalazi u državi članici različitoj od one njezina statutarnog sjedišta i ako se sveobuhvatnom ocjenom svih relevantnih čimbenika, što mogu provjeriti treće strane, ispostavi da se stvarno središte uprave i nadzora te upravljanja interesima nalazi u drugoj državi članici. U slučaju pojedinca koji ne ostvaruje neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost, trebalo bi biti moguće oboriti tu presumpciju na primjer ako se veći dio imovine dužnika nalazi izvan države članice uobičajenog boravišta dužnika ili ako je moguće utvrditi da je glavni razlog preseljenja bilo podnošenje prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti u novoj nadležnosti i ako bi se zbog takvog podnošenja prijedloga značajno i negativno utjecalo na interese vjerovnika koji su s dužnikom poslovali prije preseljenja.
- (31) S istim ciljem sprečavanja potrage za povoljnijim pravnim položajem dužnika s ciljem prijevare ili zloporabe, presumpcija da se središte glavnih interesa nalazi u mjestu statutarnog sjedišta, glavnom mjestu poslovanja pojedinca ili u mjestu njegova uobičajenog boravišta ne bi se trebala primjenjivati u slučaju trgovačkog društva, pravne osobe odnosno pojedinca koji ostvaruje neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost ako je dužnik premjestio statutarno sjedište ili glavno mjesto poslovanja u drugu državu članicu u razdoblju od tri mjeseca prije prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, ili u slučaju pojedinca koji ne ostvaruje neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost ako je dužnik premjestio svoje uobičajeno boravište u drugu državu članicu u razdoblju od šest mjeseci prije prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.
- (32) U svim slučajevima kada zbog okolnosti slučaja postoje sumnje u vezi s nadležnošću suda, sud od dužnika treba tražiti da preda dodatne dokaze koji podupiru njegove tvrdnje i, u slučajevima kada je to omogućeno mjerodavnim pravom za postupke u slučaju nesolventnosti, dati dužnikovim vjerovnicima priliku da predstave svoja stajališta u vezi s pitanjem nadležnosti.
- (33) U slučaju da sud koji je zaprimio prijedlog za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ustanovi da se središte glavnih interesa ne nalazi u području njegove nadležnosti, ne bi trebao pokretati glavni postupak u slučaju nesolventnosti.
- (34) Osim toga, svaki vjerovnik dužnika trebao bi na raspolaganju imati djelotvoran pravni lijek protiv odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Posljedice svakog osporavanja odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti trebale bi se urediti nacionalnim pravom.”

- 6 Članak 3. te uredbe naslovljen „Međunarodna nadležnost” u stavku 1. određuje:

„Sudovi države članice na čijem se državnom području nalazi središte dužnikovih glavnih interesa nadležni su za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti (glavni postupak u slučaju nesolventnosti). Središte glavnih interesa jest mjesto gdje dužnik obavlja redovito poslovanje te koje može biti provjereno od trećih strana.

U slučaju trgovačkog društva ili pravne osobe, a u nedostatku dokaza o suprotnom, pretpostavlja se da je mjesto njegova statutarnog sjedišta ujedno i središte glavnih interesa. Ta se presumpcija primjenjuje samo ako statutarano sjedište nije premješteno u drugu državu članicu u razdoblju od tri mjeseca prije prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Ako pojedinac izvršava neovisnu poslovnu ili profesionalnu aktivnost, presumira se da je središte glavnih interesa glavno mjesto poslovanja tog pojedinca ako se ne dokaže suprotno. Ta se presumpcija primjenjuje samo ako glavno mjesto poslovanja pojedinca nije premješteno u drugu državu članicu u razdoblju od tri mjeseca prije prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

U slučaju svakog drugog pojedinca presumira se, ako se ne dokaže suprotno, da je središte glavnih interesa mjesto uobičajenog boravišta pojedinca. Ta se presumpcija primjenjuje samo ako uobičajeno boravište nije premješteno u drugu državu članicu u razdoblju od šest mjeseci prije prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.”

- 7 U skladu s člankom 4. stavkom 1. navedene uredbe:

„Sud koji je zaprimio prijedlog za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti po službenoj dužnosti ispituje ima li nadležnost prema članku 3. Sudska odluka o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti utvrđuje osnovu na kojoj se temelji nadležnost suda i, posebno, temelji li se nadležnost na članku 3. stavku 1. ili 2.”

- 8 Člankom 7. stavkom 1. te uredbe određuje se:

„Ako ova Uredba ne propisuje drugačije, mjerodavno pravo za postupke u slučaju nesolventnosti i njihove učinke jest pravo države članice na čijem su državnom području takvi postupci pokrenuti (država u kojoj je pokrenut postupak’).”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 9 Bračni drugovi MH i NI, koji od 2016. godine imaju boravište u Norfolku (Ujedinjena Kraljevina) gdje su zaposleni, od portugalskih su sudova zatražili da se u odnosu na njih pokrene postupak u slučaju nesolventnosti. Prvostupanjski sud kojem je podnesen zahtjev proglasio se međunarodno nenadležnim za odlučivanje o tom zahtjevu zbog toga što je, na temelju članka 3. stavka 1. četvrtog podstavka Uredbe 2015/848, središte glavnih interesa tužiteljâ iz glavnog postupka mjesto njihova uobičajenog boravišta koje se nalazi u Ujedinjenoj Kraljevini te su posljedično sudovi te države članice nadležni za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.
- 10 MH i NI podnijeli su žalbu protiv prvostupanjske presude ističući da se ona temelji na pogrešnom tumačenju pravila navedenih u Uredbi 2015/848. Naime, središte njihovih glavnih interesa nije mjesto njihova uobičajenog boravišta u Ujedinjenoj Kraljevini nego se ono nalazi u Portugalu, državi članici u kojoj se nalazi jedina nekretnina čiji su oni vlasnici te u kojoj su provedene sve transakcije i sklopljeni svi ugovori koji su doveli do njihove nesolventnosti. Također, ne postoji nikakva veza između mjesta njihova uobičajenog boravišta i činjenica koje su dovele do njihove nesolventnosti, a koje su u cijelosti nastale u Portugalu. MH i NI stoga traže da portugalski sudovi priznaju međunarodnu nadležnost.

- 11 Sud koji je uputio zahtjev pita o pravilnom tumačenju članka 3. stavka 1. Uredbe 2015/848 i, konkretnije, o kriterijima kojima bi se mogla oboriti jednostavna pretpostavka predviđena tom odredbom za fizičke osobe koje ne obavljaju neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost.
- 12 Naime, taj sud navodi da se, kad je riječ o tim fizičkim osobama, u uvodnoj izjavi 30. navedene uredbe navodi da bi trebalo biti moguće oboriti tu pretpostavku, primjerice ako se veći dio dužnikove imovine nalazi izvan države članice njegova uobičajenog boravišta.
- 13 U tim je okolnostima Tribunal da Relação de Guimarães (Žalbeni sud u Guimarãesu, Portugal) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li u skladu s Uredbom [2015/848] sud države članice nadležan za pokretanje glavnog postupka u slučaju nesolventnosti državljanina koji u toj državi ima svoju jedinu nekretninu, iako se njegovo uobičajeno boravište i obiteljski dom nalaze u drugoj državi članici u kojoj obavlja nesamostalnu profesionalnu djelatnost?”

Prethodno pitanje

- 14 Svojim jedinim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. stavak 1. četvrti podstavak Uredbe 2015/848 tumačiti na način da je pretpostavka koju predviđa za određivanje međunarodne nadležnosti u svrhu pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti, u skladu s kojom je središte glavnih interesa fizičke osobe koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost mjesto njezina uobičajenog boravišta, oborena na temelju same činjenice da se jedina nekretnina te osobe nalazi izvan države članice uobičajenog boravišta.
- 15 Kao što to proizlazi iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka Uredbe 2015/848, opća poveznica za određivanje međunarodne nadležnosti u svrhu pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti je središte dužnikovih glavnih interesa. U posebnom slučaju u kojem je dužnik fizička osoba koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost, članak 3. stavak 1. četvrti podstavak te uredbe predviđa oborivu pretpostavku u skladu s kojom je središte glavnih interesa te osobe mjesto njezina uobičajenog boravišta.
- 16 Kako bi se dao odgovor na pitanje suda koji je uputio zahtjev valja pojasniti, kao prvo, smisao i doseg pojma „središte glavnih interesa” u smislu navedene uredbe.
- 17 U tom pogledu, kao prvo, valja navesti da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, iz zahtjeva za ujednačenu primjenu prava Unije kao i načela jednakosti proizlazi da se izrazi odredbe prava Unije koja ne sadržava nikakvo izričito upućivanje na pravo država članica radi određivanja njezina smisla i dosega moraju u pravilu autonomno i ujednačeno tumačiti u cijeloj Uniji, uzimajući u obzir kontekst odredbe i cilj koji se želi postići propisom o kojem je riječ (presuda od 20. listopada 2011., Interedil, C-396/09, EU:C:2011:671, t. 42. i navedena sudska praksa).
- 18 Tako, budući da članak 3. stavak 1. Uredbe 2015/848 ne sadržava nikakvo upućivanje na pravo država članica, pojmovi koji se u njemu nalaze moraju imati autonomno i ujednačeno tumačenje. Konkretno, budući da je pojam „središte glavnih interesa” svojstven toj uredbi, treba ga tumačiti ujednačeno i neovisno o nacionalnim zakonodavstvima (vidjeti analogijom presudu od 20. listopada 2011., Interedil, C-396/09, EU:C:2011:671, t. 43. i navedenu sudska praksu).
- 19 Kao drugo, Sud je u pogledu pojma „središte glavnih interesa” iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1346/2000 utvrdio da doseg tog pojma pojašnjava uvodna izjava 13. te uredbe, u kojoj se navodi da bi „[s]redište glavnih interesa trebalo [...] odgovarati mjestu gdje dužnik obavlja redovito poslovanje, te [koje] kao takvo može biti provjereno od trećih strana”. Sud je iz toga zaključio da iz te definicije proizlazi da se središte glavnih interesa treba utvrditi ovisno o kriterijima koji su objektivni te koje

istodobno treće strane mogu provjeriti. Ta objektivnost i ta mogućnost provjere trećih strana nužni su kako bi se jamčila pravna sigurnost i predvidljivost u pogledu određivanja suda koji je nadležan za pokretanje glavnog postupka u slučaju nesolventnosti (rješenje od 24. svibnja 2016., Leonmobili i Leone, C-353/15, neobjavljeno, EU:C:2016:374, t. 33. i navedena sudska praksa).

- 20 Isto je tumačenje potrebno za određivanje smisla i dosega pojma „središte glavnih interesa” u smislu Uredbe 2015/848. Naime, kao što je to nezavisni odvjetnik naveo u točki 29. svojeg mišljenja, u okviru te uredbe kojom je stavljena izvan snage i zamijenjena Uredba br. 1346/2000, primjena objektivnih kriterija od ključne je važnosti kako bi se osigurala pravna sigurnost i predvidljivost određivanja nadležnog suda. Osim toga, pravila o međunarodnoj nadležnosti koja predviđa Uredba 2015/848 namijenjena su tome da se izbjegne, kao što je to navedeno u njezinoj uvodnoj izjavi 5., poticanje stranaka da prenose svoju imovinu ili sudske postupke iz jedne države članice u drugu kako bi na štetu vjerovnika poboljšale svoj pravni položaj.
- 21 U uvodnoj izjavi 28. te uredbe također se navode korisna pojašnjenja u tom pogledu isticanjem da se prilikom utvrđivanja toga mogu li treće osobe provjeriti središte dužnikovih glavnih interesa posebnu pozornost treba posvetiti vjerovnicima i njihovu shvaćanju toga gdje dužnik ostvaruje svoje interese. Naime, primjena objektivnih kriterija koje treće strane mogu provjeriti kako bi se odredilo središte dužnikovih glavnih interesa mora omogućiti određivanje suda s kojim dužnik ima pravu poveznicu te, na taj način, ostvarivanje legitimnih očekivanja vjerovnikâ.
- 22 Prema tome, središte dužnikovih glavnih interesa treba odrediti na temelju opće procjene svih kriterija koji su objektivni i koje treće strane – osobito vjerovnici – mogu provjeriti, a koji mogu odrediti stvarno mjesto u kojem dužnik obavlja redovito poslovanje.
- 23 Kao treće, iz teksta članka 3. stavka 1. prvog podstavka Uredbe 2015/848 proizlazi da prethodno navedena razmatranja vrijede neovisno o kojem je dužniku riječ, pa bilo to društvo, pravna ili fizička osoba. Ta opća poveznica za određivanje međunarodne nadležnosti u svrhu pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti kao i pristup koji se temelji na objektivnim kriterijima koje treće strane mogu provjeriti, koji valja usvojiti radi njezine primjene, stoga vrijede *a fortiori* za fizičke osobe koje ne obavljaju neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost.
- 24 S obzirom na to, valja navesti da su, kao što je to u bitnome istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 45. i 49. svojeg mišljenja, relevantni kriteriji za određivanje središta glavnih interesa fizičke osobe koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost oni koji se odnose na njezinu imovinsku i ekonomsku situaciju, što odgovara mjestu u kojem ta osoba ostvaruje svoje ekonomske interese i u kojem prima i troši većinu svojih prihoda ili mjestu u kojem se nalazi veći dio njezine imovine.
- 25 Kao drugo, valja pojasniti doseg presumpcije navedene u članku 3. stavku 1. četvrtom podstavku Uredbe 2015/848. Iz samog teksta te odredbe, s obzirom na članak 3. stavak 1. prvi podstavak te uredbe, proizlazi da se za fizičku osobu koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost pretpostavlja, dok se ne dokaže suprotno, da obavlja redovito poslovanje u mjestu svojeg uobičajenog boravišta jer postoji velika vjerojatnost da to mjesto odgovara središtu njezinih glavnih ekonomskih interesa. Iz toga proizlazi da, dok god se ta pretpostavka ne obori, sudovi države članice u kojoj se nalazi to boravište imaju međunarodnu nadležnost za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti nad navedenom fizičkom osobom.
- 26 Međutim, članak 3. stavak 1. četvrti podstavak Uredbe 2015/848 predviđa da ta pretpostavka vrijedi samo dok se ne dokaže suprotno, a u uvodnoj izjavi 30. te uredbe navodi se da bi trebalo biti moguće oboriti tu presumpciju primjerice ako se veći dio imovine dužnika nalazi izvan države članice njegova uobičajenog boravišta ili ako je moguće utvrditi da je glavni razlog njegova preseljenja bilo podnošenje prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti u novoj nadležnosti i ako bi se zbog pokretanja tog postupka znatno naštetilo interesima vjerovnika koji su s dužnikom poslovali prije preseljenja.

- 27 Iz toga proizlazi da, kao što je to u točki 55. svojeg mišljenja naveo nezavisni odvjetnik, sama činjenica da su okolnosti navedene u toj uvodnoj izjavi ispunjene nije dovoljna za obaranje pretpostavke iz točke 3. stavka 1. četvrtog podstavka Uredbe 2015/848.
- 28 Naime, iako mjesto u kojem se nalazi dužnikova imovina čini jedan od objektivnih kriterija koje mogu provjeriti treće strane i koji treba uzeti u obzir u svrhu određivanja mjesta u kojem dužnik obavlja redovito poslovanje, tu se pretpostavku može oboriti samo općom procjenom svih kriterija. Iz toga slijedi da činjenica da se jedina nekretnina fizičke osobe koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost nalazi izvan države članice njezina uobičajenog boravišta sama po sebi nije dovoljna za obaranje navedene pretpostavke.
- 29 U ovom slučaju, tužitelji iz glavnog postupka osim toga pred sudom koji je uputio zahtjev ističu da Portugal nije samo država članica u kojoj se nalazi njihova jedina nekretnina, nego također i država u kojoj su provedene transakcije i sklopljeni ugovori koji su doveli do njihove nesolventnosti.
- 30 U tom pogledu, iako uzrok nesolventnosti kao takav nije relevantan element za određivanje središta glavnih interesa fizičke osobe koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost, na sudu koji je uputio zahtjev je da ipak uzme u obzir sve objektivne elemente koje mogu provjeriti treće strane i koji se odnose na njegovu imovinsku i ekonomsku situaciju. U slučaju poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, kao što je to navedeno u točki 24. ove presude, ta je nesolventnost vezana uz mjesto u kojem tužitelji iz glavnog postupka obavljaju redovito poslovanje i gdje ostvaruju ili troše većinu prihoda ili pak uz mjesto u kojem se nalazi veći dio njihove imovine.
- 31 S obzirom na sve prethodno navedene elemente, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 3. stavak 1. prvi i četvrti podstavak Uredbe 2015/848 treba tumačiti na način da pretpostavka koju on predviđa za određivanje međunarodne nadležnosti u svrhu pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti, u skladu s kojom je središte glavnih interesa fizičke osobe koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost mjesto njezina uobičajenog boravišta, nije oborena samo na temelju činjenice da se jedina nekretnina te osobe nalazi izvan države članice njezina uobičajenog boravišta.

Troškovi

- 32 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (deveto vijeće) odlučuje:

Članak 3. stavak 1. prvi i četvrti podstavak Uredbe (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti treba tumačiti na način da pretpostavka koju on predviđa za određivanje međunarodne nadležnosti u svrhu pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti, u skladu s kojom je središte glavnih interesa fizičke osobe koja ne obavlja neovisnu poslovnu ili profesionalnu djelatnost mjesto njezina uobičajenog boravišta, nije oborena samo na temelju činjenice da se jedina nekretnina te osobe nalazi izvan države članice njezina uobičajenog boravišta.

Potpisi